

Overgewicht

Rollen van de GGD bij overgewicht:

Coördineren

Vanuit de GGD werken we lokaal en regionaal. Hierdoor kunnen we in lokale samenwerkingen ook gemakkelijk contact leggen met andere regionale organisaties, zoals het ziekenhuis. We kunnen bijvoorbeeld een coördinerende rol innemen in projecten als Kansrijke Start of de Ketenaanpak voor kinderen met overgewicht. Ook kunnen we vanwege ons netwerk een rol spelen bij het organiseren van informatiebijeenkomsten.

Agenderen

Als GGD streven we naar een betere gezondheid en veerkracht voor de inwoners van Zuid-Holland Zuid. In onze gesprekken met bestuurders, managers en andere professionals agenderen we gezondheidsthema's die voor de lokale situatie van belang zijn.

Adviseren

Blijvend kennis ontwikkelen over publieke gezondheid is onze kerntaak. We zijn op de hoogte van recente ontwikkelingen op dit gebied en erkende interventies. We kunnen gemeente en partners hierover adviseren. Daarnaast kunnen we ook aanbevelingen doen naar aanleiding van onderzoek of evaluatie. In de Gezonde School aanpak hebben we een concrete rol als Gezonde Schooladviseur. We adviseren en begeleiden scholen (PO/VO/MBO) bij gezondheidsthema's.

Monitoren

Eén van de wettelijke taken (artikel 2 Wpg) is het verwerven van op epidemiologische analyse gebaseerd inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking, voorafgaand aan de opstelling van de nota gemeentelijke gezondheidsbeleid). De GGD ZHZ voert vanuit haar wettelijke taak verschillende gezondheidsmonitors uit, meestal in een cyclus van 4 jaar:

- Kindmonitor 0-12 jaar
- Gezondheidsmonitor jeugd 12-18 jaar
- Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van registratiedata (zoals lengte en gewicht) van de jeugdgezondheidszorg om trends in overgewicht bij jeugd te monitoren.

Op basis van de data uit de gezondheidsmonitors en van de jeugdgezondheidszorg geven we inzicht in de gezondheid van de inwoners in regio Zuid-Holland Zuid en rapporteren en publiceren we onderzoeksresultaten (proactief). We beantwoorden vragen van gemeenten en andere partijen vanuit het kennisprogramma en vanuit 'Samen voor Gezond' (reactief).

Evaluëren

Over het algemeen worden door de GGD erkende interventies ingezet in de gemeenten. Van deze interventies is de effectiviteit al bewezen en zal de evaluatie vooral op proces plaatsvinden. Onderzoekers zullen een procesevaluatie uitvoeren indien deze als doel heeft de interventie verbeteren en daarna opnieuw uit te zetten (de 'loop' interventie-evaluatie-bijstellen-interventie-evaluatie enz.) of als er een duidelijke reden wordt aangegeven vanuit de betrokken gemeente (de opdrachtgever). In het geval van evaluatie van bijeenkomsten zal de onderzoeker alleen een adviserende rol op zich nemen. Indien er een niet-effectief bewezen interventie wordt ingezet of een nieuwe interventie wordt ontwikkeld zal de onderzoeker over het effectiviteitsonderzoek adviseren en deze uitvoeren.

Onderzoeken

Naast monitoring en evaluatie kan er ook ander onderzoek plaatsvinden. De onderzoekers kunnen adviseren over methodieken en indicatoren om in te zetten bij een thema of interventie. Zo kan er verdiepend onderzoek op de monitor data plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld is gedaan met het onderzoek moeite met rondkomen en vitaliteit. Er kan via (nationaal en internationaal) literatuuronderzoek nieuwe kennis worden opgedaan, welke gebruikt kan worden bij de inzet/ontwikkeling van interventies en het bijhouden van kennis op verschillende thema's.

Het wordt ook steeds belangrijker/normaler om de stem van de inwoner mee te nemen in de aanpak voor interventies/onderzoek. Dit betekent voor de onderzoekers dat er ook steeds meer wordt ingezet op kwalitatief onderzoek/citizen science.

Ontwikkelen

Vanuit onderzoek willen we kijken naar de mogelijkheden om vraaggericht data te verzamelen een onderzoeksvraag te beantwoorden. Daarnaast is er de ambitie om zelf een interventie op te zetten, waarbij de onderzoeker het bijbehorende onderzoek op effectiviteit en het proces kan opzetten en uitvoeren.

(Epidemiologisch) onderzoeker	
Kennis	<ul style="list-style-type: none"> • Genereren van nieuwe (lokale) kennis en hierover rapporteren aan opdrachtgevers. • Kennisdelen in onderzoekscommunities door publicatie van artikelen en participeren aan symposia. • Uitleg geven over de achtergrond van kennis. • Bijhouden en evalueren van publicaties met nieuwe kennis van anderen.
Adviseren	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren over de meest geschikte methodiek om een onderzoeksvraag te beantwoorden. • Adviseren over de juiste partij om een onderzoek uit te voeren. • Evalueren van relevant onderzoek dat de media haalt en daarover een onderbouwt standpunt innemen.
Agenderen	<ul style="list-style-type: none"> • Agenderen van problematiek op basis van cijfers en inzicht in hoe gezondheidsproblemen in ZHZ blijven bestaan en zich ontwikkelen.

Speerpunten voor de komende beleidsperiode

Overgewicht volwassenen:

- Bij interventies rekening houden met diversiteit: Hiervoor hebben we kennis nodig over wat werkt bij specifieke groepen. Aan de hand van deze kennis zal er samen met de doelgroep een strategie moeten worden bedacht om de leefstijl te veranderen.
- Bij de benadering van specifieke doelgroepen maken we gebruik van data om te bepalen waar de grootste impact te behalen is.
- Aansluiten bij de doelgroep.

Overgewicht Jeugd:

- Inzetten op een sluitende ketenaanpak.
- Adviserend en agenderend zijn op gebied van gezond gewicht bij de jeugd.
- De gezonde school en gezonde kinderopvang.

Overgewicht

Ambitie: Het overgewicht onder jeugd neemt af
Doelgroep: Kinderen van -9 maanden tot 18 jaar

Gezondheidspotentieel bij specifieke doelgroepen staat centraal bij een op gezondheidswinst gerichte aanpak. Determinanten zijn factoren die van invloed zijn op gezondheid. GGD, gemeente en partners kunnen samen zorgen voor gezondheidswinst door de aanpak op te bouwen vanuit de determinanten.

Determinant	Doelstellingen die bijdragen aan de ambitie	Rol gemeente	Rol GGD	Rol samenwerkingspartners	Indicatoren
Sociale leefomgeving					
	<ul style="list-style-type: none"> Scholen, kinderopvang en sportclubs hebben beleid gebaseerd op een methodische aanpak (de Gezonde School, Gezonde Kinderopvang of Gezonde Sportkantine) voor de thema's voeding, sport en bewegen. 	<ul style="list-style-type: none"> Sport/bewegen voor kinderen in de buurt/school faciliteren. Overgewichtaankpak agenderen op lokale onderwijs agenda's. 	<ul style="list-style-type: none"> Adviseren methodische aanpak op scholen, kinderopvanglocaties en sportclubs. 	<ul style="list-style-type: none"> Onderwijs, sportclubs en kinderopvang zijn actief in het bevorderen van een gezonde omgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal scholen/kinderopvanglocaties/sportclubs dat beleid heeft geformuleerd.
	<ul style="list-style-type: none"> Binnen de gemeente werken relevante partijen gezamenlijk aan het verminderen van overgewicht. 	<ul style="list-style-type: none"> Lokaal preventieakkoord met zoveel mogelijk lokale partners opzetten. 	<ul style="list-style-type: none"> Secretaris/adviseur binnen opzetten lokaal preventieakkoord. Verbinden van partijen. 	<ul style="list-style-type: none"> Partners dragen bij aan de doelstellingen door uitvoering van activiteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een lokaal preventieakkoord getekend door x partijen.
	<ul style="list-style-type: none"> Ouders hebben meer kennis en vaardigheden over voeding en bewegen in de opvoeding. 	<ul style="list-style-type: none"> Agenderen gezonde werkvloer bij bedrijven waar de ouders van de doelgroep werkzaam zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> Boodschap formuleren voor partners. Adviseren. Organiseren voorlichtingsbijeenkomsten. Coördineren. Ontwikkelen. De GGD is op de hoogte van nieuwe onderzoeksresultaten en informatieaanbod en deelt dit zonnodig met relevante partners. 	<ul style="list-style-type: none"> Partners verkondigen dezelfde boodschap over voeding en bewegen. Uitvoeren voorlichtingsbijeenkomsten. 	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn x voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd over voeding en bewegen. % ouders dat aangeeft meer te hebben geleerd over voeding en bewegen (uit evaluatieonderzoek na voorlichting).
	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente heeft een ketenaanpak overgewicht. 	<ul style="list-style-type: none"> Draagvlak creëren en aanpak borgen. 	<ul style="list-style-type: none"> Ketenaanpak opzetten Coördineren. 	<ul style="list-style-type: none"> Fungeren als centrale zorgverlener, profesisonale hulp bieden aan de gezinnen die meedoen in de aanpak. 	<ul style="list-style-type: none"> Plan voor ketenaanpak overgewicht is aanwezig. X gezinnen hebben een Centrale Zorgverlener. X gezinnen zijn begeleid door een Centrale Zorgverlener.
Fysieke leefomgeving					
	<ul style="list-style-type: none"> Verminderen van reclameuitingen en/of verkooppunten van snacks en fastfood binnen een straal van ... meter vanaf een VO school en basisschool. 	<ul style="list-style-type: none"> Beleid formuleren. 	<ul style="list-style-type: none"> Adviseren en agenderen. 		<ul style="list-style-type: none"> In het beleid staat beschreven dat er in een straal van x-meter geen reclameuitingen en/of verkooppunten van snacks en fastfood aanwezig mogen zijn. Er zijn geen vergunningen gegeven aan winkels/snackbars die in de buurt van een school snacks/fastfood willen verkopen.
	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen en hun ouders spelen en/of bewegen in de directe omgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> Meer beweeg- en sportmogelijkheden in de buurt faciliteren. Zorgen voor voldoende veilige wandel- en fietspaden. 	<ul style="list-style-type: none"> Adviseren over inrichting en mogelijkheden en bij elkaar brengen van partijen en inwoners. 	<ul style="list-style-type: none"> Partners dragen bij aan de doelstellingen door uitvoering van activiteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> % kinderen dat buiten speelt en/of sport.
	<ul style="list-style-type: none"> JOGG-gemeente zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> Draagvlak creëren en programma borgen. 	<ul style="list-style-type: none"> Adviseren en coördineren. 	<ul style="list-style-type: none"> Lokale partijen (zoals JGZ en buurtsportcoaches) kunnen een rol spelen bij het uitvoeren van het programma. Landelijke partijen (zoals JOGG) kunnen helpen bij het creëren van draagvlak en adviseren. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een JOGG-intentieverklaring getekend door x partijen. Er is een plan van aanpak voor de uitvoering van JOGG.

VERVOLG ▼

Determinant	Doelstellingen die bijdragen aan de ambitie	Rol gemeente	Rol GGD	Rol samenwerkingspartners	Indicatoren
Gezondheidsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> • Alle communicatie-uitingen zijn geformuleerd op taalniveau B1. 	<ul style="list-style-type: none"> • Via alle communicatiekanalen communiceren we op taalniveau B1 met inwoners. • Het stimuleren van organisatie om op taalniveau B1 te communiceren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Via alle communicatiekanalen communiceren we op taalniveau B1 met inwoners. • Verbinden van verschillende professionals en adviseren hoe te werken aan gezondheidsvaardigheden. • Ontwikkelen. • De GGD is op de hoogte van nieuwe onderzoeksuitkomsten en nieuw ontwikkeld aanbod. Dit wordt gedeeld met partners. 	<ul style="list-style-type: none"> • Via alle communicatiekanalen communiceren we op taalniveau B1 met inwoners. 	<ul style="list-style-type: none"> • % organisaties dat communiceert op taalniveau B1.
Sociale inclusie	<ul style="list-style-type: none"> • Er is sportaanbod voor iedereen. Ook voor kinderen die een handicap of beperking hebben of om andere redenen niet mee kunnen doen met regulier sportaanbod. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wat betreft sport zijn hierin verbindingen te leggen met het Sportakkoord. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren, verbinden en ontwikkelen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Partners dragen bij aan de doelstellingen door uitvoering van activiteiten. 	
Armoede en schulden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurders zijn bekend met het begrip voedselonzekeheid en de relevantie voor volksgezondheid. • Binnen het armoedebeleid van de gemeente zijn doelstellingen geformuleerd om voedselonzekeheid te verminderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Agenderen bij gemeenteraad en besluiten nemen over vervolg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Definitie en omvang van het begrip 'voedselonzekeheid' in arme woonwijken in beeld brengen (onderzoek) en hierover adviseren richting gemeenten. • Adviseren, verbinden en ontwikkelen. 		<ul style="list-style-type: none"> • % bestuurders in de regio dat bekend is met het begrip voedselonzekeheid. • Armoedebeleid bevat x doelstellingen over voedselonzekeheid.
Organisatie van de uitvoering		<ul style="list-style-type: none"> • Agenderen van thema bij aanpalende beleidsterreinen. • Agenderen van het thema bij organisaties. • Subsidiëring van aanverwante thema's koppelen aan het programma overgewicht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Projectleidersrol voor integrale aanpak/uitvoering van overgewicht (zorgen voor uitvoering van taken GGD en partners), coördineren. 		